
**Propunerea tuturor OTS-urilor de specificare și
armonizare suplimentară a decontării
dezechilibrelor în conformitate cu articolul 52 (2)
din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din
23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii
directoare privind echilibrarea sistemului de
energie electrică**

18 decembrie 2018

Cuprins

Preambul.....	3
Abrevieri.....	6
TITLUL 1 <i>Dispoziții generale</i>	7
Articolul 1 Obiect și domeniu de aplicare.....	7
Articolul 2 Definiții și interpretări.....	7
TITLUL 2 <i>Propuneri de specificare și armonizare a decontării dezechilibrelor</i>	8
Articolul 3 Calculul unei ajustări a dezechilibrului.....	8
Articolul 4 Calculul unei poziții, unui dezechilibru și unui volum alocat.....	9
Articolul 5 Componentele utilizate în calculul prețului dezechilibrului	10
Articolul 6 Definiția valorii activării evitate a energiei de echilibrare din rezervele de restabilire a frecvenței sau din rezervele de înlocuire	12
Articolul 7 Utilizarea metodei unice de stabilire a prețului dezechilibrului.....	13
Articolul 8 Definiția condițiilor și a metodologiei pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru	13
TITLUL 3 <i>Dispoziții finale</i>	14
Articolul 9 Publicarea și implementarea ISHP	14
Articolul 10 Limba	14

TOATE OTS-URILE, AVÂND ÎN VEDERE URMĂTORUL,

Preambul

- (1) Prezentul document reprezintă propunerea comună elaborată de către toate OTS-urile privind elaborarea unei propuneri de specificare și armonizare suplimentară a decontării dezechilibrelor în conformitate cu articolul 52 (2) din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică (numit în continuare „EB GL”). Prezenta propunere este numită în continuare „ISHP”.
- (2) ISHP ia în considerare obiectivele EB GL prevăzute în expunerea de motive și în articolul 3 din EB GL și ține cont de principiile generale ale procesului de decontare, așa cum se prevede în articolul 44 din EB GL.
- (3) Obiectivele EB GL sunt, printre altele, încurajarea unei concurențe eficiente, a nediscriminării și a transparenței pe piețele de echilibrare, și sporirea eficienței echilibrării, precum și a eficienței piețelor de echilibrare europene și naționale. Principiile generale ale proceselor de decontare sunt, printre altele, de a institui semnale economice adecvate care să reflecte situația de dezechilibru; de a garanta că dezechilibrele sunt decontate la un preț ce reflectă valoarea în timp real a energiei; de a acorda stimulente PRE-urilor pentru ca acestea să fie echilibrate sau să contribuie la restabilirea echilibrului sistemului; de a evita acordarea de stimulente denaturante PRE-urilor, FSE-urilor și OTS-urilor; de a sprijini concurența în rândul participanților la piață și de a acorda stimulente FSE-urilor pentru ca acestea să ofere și să livreze servicii de echilibrare către OTS-ul conector.
- (4) Articolele 52 (2) și 52 (4) din EB GL constituie temeiul juridic pentru ISHP.
- (5) Articolul 52 (2) din EB GL impune tuturor OTS-urilor să elaboreze o propunere care, în temeiul articolului 5 (2) (j) din EB GL, se supune aprobării tuturor autorităților de reglementare competente în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE, de specificare și armonizare suplimentară a cel puțin:
 - (a) *calculării unei ajustări a dezechilibrului în temeiul articolului 49 din EB GL și calculării unei poziții, a unui dezechilibru și a unui volum alocat, conform uneia dintre abordările de la articolul 54 (3) din EB GL;*
 - (b) *componentelor principale folosite pentru calcularea prețului dezechilibrului pentru toate dezechilibrele în temeiul articolului 55 din EB GL, inclusiv, dacă este cazul, definirea valorii activării evitate a energiei de echilibrare din rezervele pentru restabilirea frecvenței sau din rezervele de înlocuire;*
 - (c) *utilizării unei metode unice de stabilire a prețului dezechilibrului pentru toate dezechilibrele, în temeiul articolului 55 din EB GL, care să definească câte un preț unic pentru dezechilibrele pozitive și pentru dezechilibrele negative, pentru fiecare zonă de preț de dezechilibru din cadrul unui ISP;*
 - (d) *definirii condițiilor și a metodologiei pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru pentru toate dezechilibrele în temeiul articolului 55 din EB GL, care să definească un preț pentru dezechilibrele pozitive și un preț pentru dezechilibrele negative, pentru fiecare zonă de preț de dezechilibru din cadrul unui ISP, incluzând:*
 - i. *condițiilor privind momentul în care un OTS poate propune autorității sale de reglementare competente în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE aplicarea prețurilor duble și justificarea care trebuie furnizată;*

ii. metodologiei de aplicare a prețurilor duble.

- (6) Articolul 52 (4) din EB GL prevede ca ISHP să includă o dată de punere în aplicare care nu trebuie să depășească optsprezece luni de la data aprobării de către toate autoritățile de reglementare competente, în conformitate cu articolul 5 (2) din EB GL.
- (7) ISHP respectă prevederile EB GL și ține cont de următoarele elemente armonizate privind decontarea dezechilibrelor, prevăzute de EB GL:
- (a) Zona de dezechilibru este egală cu aria de planificare, exceptând cazul în care se aplică un model de dispecerizare la nivel central, în cadrul căruia zona de dezechilibru poate reprezenta o parte din aria de planificare;
 - (b) ISP are o durată de 15 minute în conformitate cu articolul 53 din EB GL;
 - (c) Nu există derogări de la responsabilitatea de echilibrare în conformitate cu articolul 18 (6) (a) și articolul 44 (4) din EB GL;
 - (d) Poziția finală a tuturor PRE-urilor cu modele de autodispecerizare care urmează a fi utilizate în calculul dezechilibrelor este egală cu suma programelor de tranzacții interne și externe cu energie electrică, în conformitate cu articolele 54 (3) (a) și 54 (3) (b) din EB GL;
 - (e) În cadrul unui model de dispecerizare la nivel central, un PRE poate avea mai multe poziții finale pe zonă de dezechilibru, în conformitate cu articolul 54 (3) (c) din EB GL;
 - (f) Întreaga energie de echilibrare activată de către fiecare OTS conector pentru procesul de restabilire a frecvenței și procesul de înlocuire a rezervelor trebuie inclusă:
 - i. în cazul unui model de autodispecerizare, în cadrul ajustării dezechilibrului PRE-urilor sau PRE-urilor cărora FSE a desemnat oferta de energie de echilibrare corespunzătoare a FSE în vederea calculării acestei ajustări a dezechilibrului, în conformitate cu articolul 18 (4) (d) și articolul 49 din EB GL; sau
 - ii. în cazul unui model de dispecerizare la nivel central, în cadrul ajustării dezechilibrului unităților de programare ale PRE-urilor vizate, cărora FSE a desemnat oferta de energie de echilibrare corespunzătoare a FSE în vederea calculării acestei ajustări a dezechilibrului, în conformitate cu articolul 18 (4) (d) și articolul 49 din EB GL.
 - (g) Utilizarea unei metode unice de stabilire a prețului dezechilibrului pentru fiecare ISP pentru toate dezechilibrele dintr-o zonă de preț de dezechilibru, în conformitate cu articolul 52 (2) (c) din EB GL;
 - (h) Fiecare autoritate de reglementare competentă se asigură că toate OTS-urile care intră în sfera sa de competență nu înregistrează câștiguri sau pierderi economice cu privire la rezultatul financiar al procesului de decontare, în temeiul capitolelor 2, 3 și 4 din titlul V din EB GL, pe parcursul perioadei de reglementare, astfel cum este definită de autoritatea de reglementare, și că orice rezultat financiar pozitiv sau negativ obținut ca urmare a procesului de decontare în temeiul capitolelor 2, 3 și 4 din titlul V din EB GL este transmis utilizatorilor de rețea în conformitate cu normele naționale aplicabile, în conformitate cu articolul 44 (2) din EB GL.
- (8) ISHP ia act de următoarele prevederi ale EB GL:
- (a) Acolo unde este cazul, ISHP face distincție între modelele de autodispecerizare și modelele de dispecerizare la nivel central, în conformitate cu articolul 52 (3) din EB GL;

- (b) Fiecare OTS poate elabora o propunere privind un mecanism de decontare suplimentar cu PRE-urile, separat de decontarea dezechilibrelor, pentru a deconta costurile de achiziție ale capacității pentru echilibrare, în temeiul capitolului 5 din titlul V din EB GL, costurile administrative și alte costuri legate de echilibrare, în conformitate cu articolul 44 (3) din EB GL;
 - (c) Termenele și condițiile pentru FSE-uri și PRE-uri în conformitate cu articolul 18 din EB GL continuă să țină de responsabilitatea fiecărui OTS însă trebuie să respecte EB GL;
 - (d) Fiecare OTS elaborează norme pentru calculul prețului dezechilibrului, în conformitate cu articolul 55 (1) din EB GL;
 - (e) La cererea unui OTS, o autoritate de reglementare poate permite aplicarea unui preț dublu pentru toate dezechilibrele, în baza condițiilor prevăzute de ISHP;
 - (f) La cererea unui OTS sau din proprie inițiativă, o autoritate de reglementare poate acorda OTS-urilor relevante o derogare de la una sau mai multe dintre dispozițiile EB GL:
 - i. termenele-limită până la care toate OTS-urile trebuie să utilizeze platformele europene în temeiul articolelor 19 (5), 20 (6), 21 (6) și 22 (5) din EB GL;
 - ii. armonizarea ISP la 15 minute în conformitate cu articolul 53 din EB GL;
 - iii. punerea în aplicare a cerințelor prevăzute la articolele 45, 46, 47, 48, 49, 50, 54, 55 din EB GL.
 - (g) OTS-urile responsabile cu elaborarea unei propuneri de termene și condiții sau de metodologii sau autoritățile de reglementare responsabile cu adoptarea acestora în conformitate cu articolele 5 (2), 5 (3) și 5 (4) din EB GL pot solicita modificări ale respectivelor termene și condiții sau metodologii, în conformitate cu articolul 6 (3) din EB GL.
- (9) ISHP contribuie la realizarea obiectivelor prezentate în articolul 3 din EB GL, după cum urmează:
- (a) ISHP îndeplinește condițiile articolului 52 din EB GL;
 - (b) ISHP servește la îndeplinirea obiectivului de operare a pieței și de facilitare a consumului comandabil și a surselor regenerabile de energie în conformitate cu articolele 3 (1) (c), 3 (1) (f) și 3 (1) (g) din EB GL, prin nepermiterea și neintroducerea unor cerințe discriminatorii;
 - (c) ISHP ia o serie de măsuri în vederea armonizării schemelor de decontare a dezechilibrelor la nivel european, pentru a îmbunătăți consecvența prețurilor și pentru a sprijini un mediu concurențial echitabil la integrarea piețelor de energie, punând la dispoziție o listă exhaustivă de componente pentru calculul prețului dezechilibrului în baza prețurilor energiei de echilibrare în timp real și limitând numărul de componente suplimentare;
 - (d) Pentru modelele de autodispecerizare, specificarea poziției unice pentru fiecare zonă de dezechilibru și a unei metode unice de stabilire a prețului dezechilibrului pentru fiecare zonă de preț de dezechilibru sprijină crearea unui mediu concurențial echitabil pentru micii participanți la piață și sursele regenerabile de energie, reprezentând totodată un pas important în facilitarea unui cadru eficient pentru agregare și stocare.
- (10) În concluzie, ISHP contribuie la realizarea obiectivelor generale ale EB GL.

Abrevieri

Lista abrevierilor utilizate în prezenta ISHP este următoarea:

- FSE: furnizor de servicii de echilibrare
- PRE: parte responsabilă cu echilibrarea
- OD: operator al sistemului de distribuție
- HVDC: curent continuu de înaltă tensiune
- ISP: interval de decontare a dezechilibrului
- OTS: operator de transport și de sistem

PREZENTA ISHP ESTE ÎNAINȚATĂ TUTUROR AUTORITĂȚILOR DE REGLEMENTARE:

TITLUL 1

Dispoziții generale

Articolul 1

Obiect și domeniu de aplicare

- (1) Prezenta ISHP reprezintă propunerea comună a tuturor OTS-urilor în conformitate cu articolul 52 (2) din EB GL.
- (2) ISHP se aplică tuturor zonelor de dezechilibru și tuturor intervalelor de decontare a dezechilibrului și tuturor stărilor sistemului definite la articolul 18 din Regulamentul (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice (numit în continuare „SO GL”), cu excepția acelor zone de dezechilibru și intervale de decontare a dezechilibrului pentru care:
 - (a) activitățile de piață au fost suspendate în temeiul articolului 35 din Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic (numit în continuare „NC ER”); și
 - (b) OTS-urile vizate au primit aprobare din partea autorității de reglementare competente pentru aplicarea normelor de decontare a dezechilibrului și de decontare a energiei de echilibrare și capacității pentru echilibrare care se abat de la normele pe care le aplică în condiții de funcționare normală, în temeiul articolului 39 (1) din NC ER.

Articolul 2

Definiții și interpretări

- (1) În sensul ISHP, termenii utilizați în prezentul document au semnificația definițiilor incluse în articolul 2 din EB GL, Regulamentul (CE) nr. 714/2009, Directiva 2009/72/CE, Regulamentul (UE) 543/2013 al Comisiei, Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (numit în continuare „CACM”) și articolul 3 din SO GL și NC ER.
- (2) În plus, în ISHP, următorii termeni au semnificația prezentată mai jos:
 - (a) „metodă unică de stabilire a prețului dezechilibrului” înseamnă că, pentru un anumit ISP dintr-o zonă de preț de dezechilibru dată, prețul pentru dezechilibrul negativ și prețul pentru dezechilibrul pozitiv sunt egale în semn și dimensiune;
 - (b) „metodologia pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru” înseamnă că, pentru un anumit ISP dintr-o zonă de preț de dezechilibru dată, prețul pentru dezechilibrul negativ nu este egal cu prețul pentru dezechilibrul pozitiv în semn și/sau dimensiune;
 - (c) „unitate de programare” reprezintă o unitate generatoare, o instalație de consum sau un grup de unități generatoare sau instalații de consum pentru care o poziție, o ajustare a dezechilibrului, un volum alocat, un dezechilibru și o decontare a dezechilibrului, în baza formulării prețului dezechilibrului, se determină în cadrul unui model de dispecerizare la nivel central;
 - (d) „dezechilibru de agravare” înseamnă, în cazul modelelor de autodispecerizare, dezechilibrul unui PRE într-o anumită zonă de preț de dezechilibru și un anumit ISP, care are semnul opus față de volumul net al cererii de energie de echilibrare a OTS-ului conector sau OTS-urilor conectoare pentru acea zonă de preț de dezechilibru și acel ISP. În cazul în care volumul net

al cererii de energie de echilibrare a OTS-ului conector sau OTS-urilor conectoare pentru acea zonă de preț de dezechilibru și acel ISP este egal cu zero (0), orice dezechilibru al unui PRE este considerat drept dezechilibru de agravare;

„dezechilibru de agravare” înseamnă, în cazul modelelor de dispecerizare la nivel central, dezechilibrul unei unități de programare a PRE-ului vizat, într-o anumită zonă de preț de dezechilibru și un anumit ISP, care are semnul opus față de poziția netă a zonei de preț de dezechilibru egal cu volumul net al programelor de tranzacții interne și externe cu energie electrică, precum și ajustările dezechilibrului minus volumul total alocat al tuturor unităților de programare situate în zona de preț de dezechilibru vizată. În cazul în care poziția netă a zonei de preț de dezechilibru pentru un anumit ISP este egală cu zero (0), dezechilibrul unității de programare situate în această zonă de preț de dezechilibru este considerat drept dezechilibru de agravare.

(3) În ISHP, cu excepția cazului în care se impune diferit în context:

- (a) singularul face referire și la plural, și viceversa;
- (b) notația „EUR/MWh” reprezintă unitatea monetară aplicabilă local pentru fiecare MWh;
- (c) PRE reprezintă partea responsabilă cu echilibrarea;
- (d) FSE reprezintă furnizorul de servicii de echilibrare;
- (e) ISP reprezintă intervalul de decontare a dezechilibrului;
- (f) OTS reprezintă operatorul de transport și de sistem sau orice altă terță parte responsabilă cu decontările, în conformitate cu articolul 13 din EB GL;
- (g) cuprinsul și anteturile sunt incluse doar în scopuri informative și nu vor afecta interpretarea ISHP;
- (h) orice referințe la legislație, regulamente, directive, ordine, instrumente, coduri sau orice alte legiferări includ orice modificare, completare sau repromulgare în vigoare la momentul respectiv;
- (i) orice trimitere la un articol fără a fi indicat documentul din care provine înseamnă o trimitere la ISHP.

TITLUL 2

Propuneri de specificare și armonizare a decontării dezechilibrelor

Articolul 3

Calculul unei ajustări a dezechilibrului

- (1) Ajustarea dezechilibrului pentru PRE vizat se calculează de către OTS-ul conector în fiecare zonă de dezechilibru pentru fiecare ISP, drept volumul compensat al:
- (a) tuturor volumelor de energie de echilibrare determinate în conformitate cu articolul 18 (5) (h) din EB GL din toate ofertele activate în respectiva zonă de dezechilibru pentru acel ISP, care sunt alocate PRE-ului vizat în conformitate cu articolul 49 din EB GL;
 - (b) tuturor volumelor activate de către OTS-ul conector pentru acel ISP în alte scopuri decât echilibrarea, care sunt alocate PRE-ului vizat.

- (2) Ajustarea suplimentară a dezechilibrului pentru PRE vizat se calculează, acolo unde este relevant, de către OTS-ul conector în fiecare zonă de dezechilibru pentru fiecare ISP, drept cel puțin volumul compensat al:
 - (a) tuturor volumelor de energie incluse în instrucțiunile privind planul de apărare a sistemului emise de OTS-ul conector, în conformitate cu articolul 13 (3) din NC ER;
 - (b) energiei incluse în toate capacitățile interzonale alocate, redusă de către OTS-ul conector în programele tranzacțiilor externe ale PRE-ului vizat, pentru acel ISP, în conformitate cu articolul 72 (1) din CACM;
 - (c) tuturor volumelor de energie aferente alocărilor de energie ulterioare dintre PRE-uri, în conformitate cu termenii și condițiile pentru PRE-uri ale fiecărui OTS.
- (3) Pentru fiecare OTS care aplică un model de dispecerizare la nivel central, ajustarea dezechilibrului menționată la articolele 3 (1) și 3 (2) din prezenta ISHP se calculează de către OTS-ul conector în fiecare zonă de dezechilibru pentru fiecare ISP și pentru fiecare unitate de programare a PRE-ului vizat. Fiecare PRE poate avea mai multe unități de programare cu o ajustare a dezechilibrului separată, în temeiul articolului 49 (2) din EB GL.
- (4) Ajustarea dezechilibrului aplicată se raportează fără întârzieri nejustificate de către OTS-ul conector către PRE vizat în cazul unui model de autodispecerizare, sau către fiecare unitate de programare a PRE-ului vizat în cazul unui model de dispecerizare la nivel central, și se finalizează conform termenelor-limită prevăzute în termenii și condițiile pentru PRE-uri ale fiecărui OTS, în conformitate cu articolul 18 (6) (h) din EB GL.

Articolul 4

Calculul unei poziții, unui dezechilibru și unui volum alocat

- (1) Fiecare OTS care aplică un model de autodispecerizare calculează, în fiecare zonă de dezechilibru și pentru fiecare ISP, o poziție finală unică pentru fiecare PRE, egală cu suma programelor sale de tranzacții interne și externe cu energie electrică, în temeiul articolului 54 (3) (a) din EB GL.
- (2) Fiecare OTS care aplică un model de dispecerizare la nivel central calculează, în fiecare zonă de dezechilibru și pentru fiecare ISP, o poziție finală unică pentru fiecare unitate de programare a fiecărui PRE, egală cu suma programelor de tranzacții interne și externe cu energie electrică ale unității de programare, în temeiul articolului 54 (3) (c) din EB GL.
- (3) Volumul total alocat fiecărui PRE în cazul unui model de autodispecerizare, sau fiecărei unități de programare a PRE-ului vizat în cazul unui model de dispecerizare la nivel central, se calculează de către OTS-ul conector, în fiecare zonă de dezechilibru și pentru fiecare ISP, pentru toate injecțiile și retragerile pentru care PRE-ul este responsabil din punct de vedere financiar, în conformitate cu articolul 17 (2) din EB GL, drept volumul compensat al:
 - (a) volumelor sau volumelor agregate care sunt contorizate cu o granulație a ISP pentru conexiunile la rețeaua unui OTS;
 - (b) volumelor sau volumelor agregate care sunt contorizate cu o granulație a ISP pentru conexiunile la rețeaua unui OD;
 - (c) volumelor agregate alocate aceluși PRE în cazul modelului de autodispecerizare, sau unității de programare a PRE-ului vizat în cazul modelului de dispecerizare la nivel central, pentru fiecare ISP pentru injecțiile și retragerile care nu sunt contorizate cu o granulație a ISP;

- (d) acolo unde este cazul, în conformitate cu termenii și condițiile pentru PRE-uri ale fiecărui OTS, tuturor corecțiilor articolelor 4 (3) (a), 4 (3) (b) și 4 (3) (c) din prezenta ISHP care au legătură cu volumele desemnate pentru fiecare ISP către terțe părți; și
 - (e) acolo unde este cazul, în conformitate cu termenii și condițiile pentru PRE-uri ale fiecărui OTS, volumelor agregate alocate aceluși PRE în cazul modelului de autodispecerizare, sau unității de programare a PRE-ului vizat în cazul modelului de dispecerizare la nivel central, pentru fiecare ISP pentru toate energiile reziduale.
- (4) Atunci când se solicită prin termenii și condițiile pentru FSE-uri ale fiecărui OTS, volumele sau volumele agregate, în conformitate cu articolele 4 (3) (b), 4 (3) (c), 4 (3) (d) și 4 (3) (e) din prezenta ISHP, se livrează OTS-ului conector de către OD relevant în conformitate cu articolul 15 (2) din EB GL, sau de către alte părți.
- (5) Volumul total alocat fiecărui PRE în cazul modelului de autodispecerizare, sau fiecărei unități de programare a PRE-ului vizat în cazul modelului de dispecerizare la nivel central, se raportează către PRE vizat de către OTS, fără întârzieri nejustificate, și se finalizează conform termenelor-limită prevăzute în termenii și condițiile pentru PRE-uri ale fiecărui OTS, în conformitate cu articolul 18 (6) (h) din EB GL.
- (6) Dezechilibrul se calculează ca fiind egal cu volumul de energie reprezentând diferența dintre volumul alocat și poziția finală, inclusiv orice ajustare a dezechilibrului, în conformitate cu definiția dezechilibrului în temeiul articolului 2 (8) din EB GL.
- (a) fiecare OTS care aplică un model de autodispecerizare calculează, în fiecare zonă de dezechilibru și pentru fiecare ISP, dezechilibrul fiecărui PRE drept volumul de energie reprezentând diferența dintre volumul alocat atribuit respectivului PRE și poziția finală a respectivului PRE, inclusiv orice ajustare a dezechilibrului aplicată respectivului PRE, într-un anumit ISP;
 - (b) fiecare OTS care aplică un model de dispecerizare la nivel central calculează, în fiecare zonă de dezechilibru și pentru fiecare ISP, dezechilibrul fiecărei unități de programare a fiecărui PRE drept volumul de energie reprezentând diferența dintre volumul alocat atribuit respectivei unități de programare și poziția finală a respectivei unități de programare, inclusiv orice ajustare a dezechilibrului aplicată respectivei unități de programare, într-un anumit ISP.
- (7) Dezechilibrul calculat al fiecărui PRE în cazul modelului de autodispecerizare, sau fiecărei unități de programare a PRE-ului vizat în cazul modelului de dispecerizare la nivel central, pentru fiecare ISP și fiecare zonă de dezechilibru, se raportează de către OTS către PRE vizat, fără întârzieri nejustificate, și se finalizează conform termenelor-limită prevăzute în termenii și condițiile pentru PRE-uri ale fiecărui OTS, în conformitate cu articolul 18 (6) (h) din EB GL, ținând cont de regulile privind solicitarea recalculării dezechilibrului de către un PRE în conformitate cu articolul 54 (4) (e) din EB GL.

Articolul 5

Componentele utilizate în calculul prețului dezechilibrului

- (1) Prețurile dezechilibrului pot fi calculate doar utilizând componentele menționate la articolele 5 (2), 5 (3) și 5 (5) din prezenta ISHP.
- (2) Fiecare OTS utilizează unul sau mai multe dintre următoarele prețuri drept componente principale pentru calculul prețului dezechilibrului pentru o anumită zonă de preț de dezechilibru:

- (a) prețul sau prețurile, pentru fiecare direcție și produs, pentru volumul care întrunește cererea de energie de echilibrare pentru procesul de restabilire a frecvenței din această zonă de preț de dezechilibru și pentru acest ISP, din produse standard sau specifice, sau din procesul integrat de planificare;
 - (b) prețul sau prețurile, pentru fiecare direcție și produs, pentru volumul care întrunește cererea de energie de echilibrare pentru procesul de înlocuire a rezervelor din această zonă de preț de dezechilibru și pentru acest ISP, din produse standard sau specifice, sau din procesul integrat de planificare;
 - (c) valoarea activării evitate a energiei de echilibrare, calculată în conformitate cu articolul 6 din ISHP.
- (3) Fiecare OTS poate utiliza doar următoarele volume, dacă este relevant, pentru calculul prețurilor dezechilibrului și/sau pentru stabilirea direcției dezechilibrelor într-o anumită zonă de preț de dezechilibru:
 - (a) volumul sau volumele, pentru fiecare direcție și produs, care întrunesc cererea de energie de echilibrare pentru procesul de restabilire a frecvenței din această zonă de preț de dezechilibru și pentru acest ISP, din produse standard sau specifice, sau din procesul integrat de planificare;
 - (b) volumul sau volumele, pentru fiecare direcție și produs, care întrunesc cererea de energie de echilibrare pentru procesul de înlocuire solicitat din această zonă de preț de dezechilibru și pentru acest ISP, din produse standard sau specifice, sau din procesul integrat de planificare;
 - (c) volumul sau volumele, pentru fiecare direcție, care întrunesc cererea de energie de echilibrare pentru procesul de compensare a dezechilibrelor din această zonă de preț de dezechilibru și pentru acest ISP;
 - (d) volumul sau volumele, pentru fiecare direcție, aferente schimburilor neplanificate de energie.
- (4) În cazul în care valorile finale ale volumelor, în conformitate cu articolul 5 (3) din prezenta ISHP, nu sunt cunoscute la momentul calculului prețului dezechilibrului, se utilizează cele mai bune estimări disponibile.
- (5) OTS-ul conector sau OTS-urile conectoare dintr-o zonă de preț de dezechilibru pot propune, în cadrul termenelor și condițiilor relevante pentru PRE-uri, condițiile și o metodologie pentru a aplica una sau mai multe dintre următoarele componente:
 - (a) o componentă privind deficitul, pentru a fi utilizată în cadrul situațiilor de deficit definite la nivel național;
 - (b) o componentă de stimulare, pentru a fi utilizată în vederea respectării condițiilor limită definite la nivel național;
 - (c) o componentă cu privire la neutralitatea financiară a OTS-ului conector, în temeiul articolului 44 (2) din EB GL.

- (6) În cazul în care ANR-urile competente au aprobat, în cadrul termenelor și condițiilor pentru PRE-uri, condițiile și o metodologie pentru a aplica una sau mai multe componente suplimentare, în conformitate cu articolul 5 (5) din prezenta ISHP. Pentru ISP-urile în care s-au aplicat componente suplimentare, valoarea componentelor suplimentare se publică de către OTS.
- (7) În cazul în care un OTS utilizează componentele suplimentare în conformitate cu articolul 5 (5) din prezenta ISHP, acestea se adaugă la sau se scad din prețul dezechilibrului.
- (8) O zonă de preț de dezechilibru, așa cum este definită în termenele și condițiile pentru PRE-uri ale fiecărui OTS, este egală cu una sau mai multe zone de dezechilibru definite de către singur OTS, sau cu o combinație de zone de dezechilibru definite de diferite OTS-uri din cadrul unei zone de ofertare.
- (9) Pe lângă prevederile articolului 55 (3) din EB GL, toate OTS-urile dintr-o anumită zonă de preț de dezechilibru determină în comun prețul dezechilibrului pentru:
 - (a) fiecare ISP;
 - (b) respectiva zonă de preț de dezechilibru;
 - (c) fiecare direcție a dezechilibrului.

Articolul 6

Definiția valorii activării evitate a energiei de echilibrare din rezervele de restabilire a frecvenței sau din rezervele de înlocuire

- (1) Valoarea activării evitate reprezintă prețul de referință care trebuie luat în considerare de către OTS-ul sau OTS-urile dintr-o anumită zonă de preț de dezechilibru, pentru:
 - (a) stabilirea condițiilor limită privind prețul dezechilibrului în conformitate cu articolele 55 (4) și 55 (5) din EB GL; și
 - (b) acolo unde este relevant, stabilirea condițiilor limită privind prețul dezechilibrului pentru dezechilibrele non-agravante în conformitate cu articolul 8 (2) (b) (i) din prezenta ISHP.
- (2) Fiecare OTS calculează valoarea activării evitate din rezervele de restabilire a frecvenței sau din rezervele de înlocuire cel puțin pentru fiecare ISP în timpul căruia nu a avut loc nicio activare a energiei de echilibrare în nicio direcție pentru zona de preț de dezechilibru, în conformitate cu articolele 55 (4) (b) și 55 (5) (b) din EB GL.
- (3) Dacă OTS-ul aplică metodologia pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru în conformitate cu articolul 52 (2) (d) din EB GL, OTS-ul poate calcula două valori pentru activarea evitată, câte o valoare pentru fiecare direcție, pentru fiecare perioadă de dezechilibru în timpul căreia nu a existat nicio activare a energiei de echilibrare, pe nicio direcție în zona de preț de dezechilibru. Aceste două valori pot fi egale.
- (4) Pentru calculul valorii sau valorilor activării evitate în conformitate cu articolele 6 (2) sau 6 (3) din prezenta ISHP, fiecare OTS poate utiliza doar următoarele prețuri, dacă este relevant:
 - (a) prețul oferit sau prețurile oferite, pentru fiecare direcție, pentru energia de echilibrare pentru procesul de restabilire a frecvenței disponibilă acestui OTS în acest ISP din partea FSE-urilor racordate la acest OTS, sau din procesul integrat de planificare;

- (b) prețul oferit sau prețurile oferite, pentru fiecare direcție, pentru energia de echilibrare pentru procesul rezervelor de înlocuire disponibilă acestui OTS în acest ISP din partea FSE-urilor racordate la acest OTS, sau din procesul integrat de planificare.

Articolul 7

Utilizarea metodei unice de stabilire a prețului dezechilibrului

Fiecare OTS implementează utilizarea metodei unice de stabilire a prețului dezechilibrului în conformitate cu articolul 55 din EB GL pentru toate dezechilibrele, cu excepția ISP-urilor specifice sau tuturor ISP-urilor pentru care ANR aprobă aplicarea metodologiei pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru, în conformitate cu articolul 8 din prezenta ISHP.

Articolul 8

Definiția condițiilor și a metodologiei pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru

- (1) Fiecare OTS poate propune autorității sale de reglementare competente aplicarea metodologiei pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru într-o zonă de preț de dezechilibru în baza uneia dintre următoarele condiții, acolo unde este relevant:
- (a) Pentru ISP-uri specifice în care OTS-ul solicită ulterior activarea atât a energiei de echilibrare pozitive, cât și a celei negative din rezervele de restabilire a frecvenței și în circumstanțele în care metodologia pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru este justificată drept măsură de ameliorare pentru oscilațiile de putere;
 - (b) Pentru ISP-uri specifice în care se anticipează probleme la nivel de operare a sistemului, având în vedere că dezechilibrul sistemului nu indică un stimulent clar în ISP-urile individuale. Aplicarea metodologiei pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru este limitată la ISP-uri și zone de preț de dezechilibru specifice în care suma netă a tuturor dezechilibrelor dintr-o zonă de dezechilibru și, acolo unde este cazul, HVDC ce nu sunt imputabile niciunui PRE, nu indică o direcție clară pentru respectivul ISP și astfel nu se justifică stabilirea unui stimulent pentru PRE-uri de a acționa într-o anumită direcție. Valoarea de prag pentru ceea ce se consideră a fi o indicație clară a direcției este propusă de OTS și aprobată de autoritatea de reglementare competentă în cadrul termenelor și condițiilor pentru PRE-uri ale fiecărui OTS;
 - (c) Pentru toate ISP-urile, dacă costurile cu energia de echilibrare utilizată pentru a echilibra sistemul, și alte costuri aferente echilibrării, cu excepția costurilor aferente capacității pentru echilibrare, vor fi suportate de către PRE-uri;
 - (d) Pentru fiecare ISP individual în care oricare dintre componentele prevăzute la articolele 5 (3) (a) și 5 (3) (b) din ISHP depășește 0 EUR/MWh;
 - (e) Pentru modelul de dispecerizare la nivel central, pentru toate ISP-urile unde aplicarea metodei unice de stabilire a prețului dezechilibrului nu conferă unităților de programare stimulente corecte pentru a respecta instrucțiunile privind angajarea și dispecerizarea unităților emise de un OTS în cadrul procesului integrat de planificare, pentru a garanta siguranța în funcționare a sistemului;
 - (f) Pentru toate ISP-urile, dacă numărul de ISP-uri cu activarea energiei de echilibrare atât în direcția pozitivă, cât și negativă, depășește o valoare de prag pentru o anumită perioadă; valoarea de prag este propusă de OTS și aprobată de autoritatea de reglementare competentă în cadrul termenelor și condițiilor pentru PRE-uri ale fiecărui OTS.

- (2) În cazul aplicării metodologiei pentru aplicarea unui preț dublu de dezechilibru în temeiul articolului 8 (1) din prezenta ISHP, OTS-ul calculează un preț al dezechilibrului:
- (a) pentru dezechilibrele de agravare în conformitate cu metodologia națională de calcul al unui preț unic al dezechilibrului pentru respectivul ISP, prețul bazat pe componentele prevăzute la articolul 5 din prezenta ISHP, ajustat, acolo unde este relevant, cu componentele prevăzute la articolul 5 (5) din prezenta ISHP, prin aplicarea metodologiei în conformitate cu articolul 5 (7) din prezenta ISHP;
 - (b) pentru dezechilibrele non-agravante, fie:
 - i. în conformitate cu metodologia de calcul a valorii activării evitate în temeiul articolului 6 din prezenta ISHP, ajustat, acolo unde este relevant, cu componentele prevăzute la articolul 5 (5) din prezenta ISHP, prin aplicarea metodologiei în conformitate cu articolul 5 (7) din prezenta ISHP; fie
 - ii. în conformitate cu metodologia națională de calcul al unui preț unic al dezechilibrului, în baza componentelor și limitărilor prevăzute la articolul 5 din prezenta ISHP, ajustat, acolo unde este relevant, cu componentele prevăzute la articolul 5 (5) din prezenta ISHP, prin aplicarea metodologiei în conformitate cu articolul 5 (7) din prezenta ISHP.

TITLUL 3

Dispoziții finale

Articolul 9

Publicarea și implementarea ISHP

- (1) OTS-urile publică ISHP fără întârzieri nejustificate după ce toate autoritățile de reglementare competente au aprobat ISHP propusă sau după ce s-a luat o decizie de către Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei, în conformitate cu articolul 7 din EB GL.
- (2) Fiecare OTS implementează articolele prevăzute în ISHP relevante pentru modelul lor de dispecerizare (autodispecerizare sau dispecerizare la nivel central), în conformitate cu articolul 52 (4) din EB GL, în termen de cel mult optsprezece luni de la data aprobării de către toate autoritățile de reglementare competente.

Articolul 10

Limba

Limba de referință pentru ISHP este limba engleză. Pentru a evita orice interpretare, în cazul în care OTS-urile au nevoie să traducă ISHP în limba/limbile lor naționale, în eventualitatea unor neconcordanțe între versiunea în limba engleză publicată de către OTS-uri, conform articolului 7 din EB GL, și orice versiune în altă limbă, OTS-urile relevante furnizează autorităților naționale de reglementare relevante, în conformitate cu legislația națională, o traducere actualizată a ISHP.